

De 311, 332 en 333.

scheiden mening Krell-liefhebbers op zijn minst in vertwijfeling zal brengen. De 331, 332 en 333 lijken klankmatig erg op elkaar. De famulietrekken zijn onmiskenbaar. Met omvang en vermogen lopen ook de grootte van het klankbeeld, de autoriteit en het gemak op, maar dat spreekt eigenlijk vanzelf. De echte grote verschillen komen pas naar voren bij veeleisende, hele grote systemen als de veel stroom vragende Avalon Radian HC of magnetostaten met lastige impedanties. In deze situatie is de 331 meer dan goed genoeg. De SL-3 klimt nog wel mee bij de twee grotere broers maar prijs-kwaliteitsmatig is het onzin veel verder te gaan dan de 331 die in wezen met zijn 200 watt aan 4 Ohm (de nominale impedantie van de SL-3) al het optimale vermogen biedt.

Voor zover ondergetekende kan overzien vormen de digitale componenten van Mark Levinson en dan met name de 30.5 HDCD DAC en het 31.5 loopwerk, samen met vooral de Spectral SDR 2000 op dit moment de referentie. Dat de 36S en de 37 van dat uitgangspunt zijn afgeleid lijkt geen twijfel. De 36S/37 combinatie staat borg voor een signaal waarin rust, extreme definitie en schoonheid domineren. Scherpe randjes, een troebel beeld en instrumenten die de laten we zeggen 'analoge warmte, zachtheid en structuur' missen, ontbreken volledig.

Het holografische beeld dat de combinatie neerzet is helder en de plaatsing is rotsvast. Het beeld kent ook een weldadige en realistische rust en een uitstekende ruimteafbeelding - met name natuurlijk waar het HDCD-opnamen of -remasterings betreft ('Requiem' van John Rutter, Reference Recordings). Met de nog altijd groeiende hoeveelheid HDCD-software is de HDCD-compatibiliteit van de 36S toch een significant voordeel.

Bij de digitale weergave van CD's lijkt de beste analoge weergave van de grammofonplaat of zelfs ana-

loge mastertapes, naast natuurlijk live-muziek, een reële referentie. De digitale draaitafel en de D/A-converter van Mark Levinson maken voor ondergetekende het verlangen naar de platenspeler zo goed als overbodig. Met de 36S/37-combinatie wordt een uiterst muzikaal, vriendelijk in het gehoor liggend en bijzonder precies alternatief geboden dat zeker ook eens in combinatie met andere voorversterkers geprobeerd mag worden.

In dit systeem is opnieuw gekozen voor MIT-interfaces. Telkens weer blijkt dat de kabels van deze fabrikant in iedere denkbare situatie en op iedere lokatie in een audio-systeem een optimale verbinding vormen. De verschillende produktlijnen van MIT breiden zich ook steeds meer uit. Vandaar ook dat in deze situatie de nieuwe MH 770 Bi-wired CVT en de MI 350 CVT Proline Twin geprobeerd konden worden. De inmiddels bijna vertrouwde kwaliteitsaspecten van MIT interfaces kwamen ook nu weer onmiddellijk bovendrijven. Zo is er sprake van een enorme stabiliteit en rust in het klankbeeld en loopt het laag verder en ook weer strakker door; door de grote detaillering klinken (akoestische) instrumenten 'rijk', doortekend en natuurlijk en ontbreekt ieder spoor van hardheid of scherpte in het hoog.

Maar ronduit spectaculair bleek vooral het inzetten van de nieuwe net-snoeren van MIT, de Z-chord II. Met name bij de Martin Logan luidsprekers was het verschil tussen standaard snoeren en de MIT's belachelijk groot. Ineens was er vooral meer ruimte-informatie, duidelijkere definitie, meer rust en meer drie-dimensionaliteit. Bij de Ullmann opera ging er bij wijze van spreken een gordijn omhoog en leek het geluid voor het inzetten van de Z-chords ineens bijna geknepen. Je gelooft je oren haast niet dat ook netsnoeren zoveel invloed kunnen hebben. Een fantastische ontwikkeling!

CONCLUSIE

Er zijn een heleboel interessante aspecten aan dit systeem als geheel en de afzonderlijke componenten te ontdekken. De complete set klinkt buitengewoon muzikaal en het systeem is bijzonder aangenaam om langdurig naar alle soorten muziek te luisteren. Verschillende combinaties en experimenten leerden al snel dat de Mark Levinson-trein optimaal combineert met de Martin Logan SL-3. De MIT interfaces - in dit verhaal even wat minder aan bod gekomen - vormen daarbij de ideale verbindingen. Hun invloed is zeer bepalend - zelfs wanneer het een lichtnetsnoer betreft!

Opmerkelijk aan de SL-3 is dat bij een gelijk gebleven prijs, de voorganger (Sequel II) in technische en muzikale zin echt voorbijgestreefd wordt. Des te aardiger is het gegeven dat in combinatie met de Levinsons de prestaties van de SL-3 hun prijsklasse kunnen ontstijgen.

Imponerend is de geavanceerde (computer-)techniek die Madrigal in de Mark Levinson producten aanwendt om het functioneren van de elektronica te optimaliseren en tegelijkertijd een moderne benadering van intelligente en logische bediening en comfort aan te bieden. De prestaties van eindversterker, cd-loopwerk en converter steken daarbij in muzikale zin iets boven de voorversterker uit. Al met al een volbloed high end systeem, waarvan de afzonderlijke componenten zeker ook in andere situaties hun kwaliteiten onmiskenbaar zullen bewijzen.

Informatie:

Audioc (M. Levinson)

Tel: 030-6049000

Audio Quartet (M. Logan)

Tel: 00-33-149633030

More Music (Ensemble, MIT)

Tel: 0343- 532526

Prijzen:

Mark Levinson:

37 cd-transport (incl. afstandbediening)	f 11.800,-
36S D/A converter HDCD, volledig gebalanceerd	f 18.900,-
38S voorversterker (incl. afstandbediening)	f 18.900,-
Upgrades van 36 (f 11.800,-) en 38 (f 11.800,-) naar S-versie	f 7.400,-
331 eindversterker dual mono 2 x 100 W	f 11.800,-
332 eindversterker dual mono 2 x 200 W	f 16.800,-
333 eindversterker dual mono 2 x 300 W	f 22.800,-

Martin Logan

SL-3 (per paar, in eiken, licht eiken of zwart) f 11.390,-

Ensemble

Honeyplate 43x32 cm	f 775,-
Topcones (per 7 stuks)	f 160,-

MIT

MI 350 CVTerminator Proline Twin gebalanceerde interconnect 1 meter set - tot 40 ft. set	f 3.600,-
MH 770 Bi-wire CVTerminator speakerkabels 8 ft. set	f 6.100,-
Digital Reference 1 meter	f 7.900,-
Z-chord II, 2 meter, per stuk	f 795,-
	f 475,-

lijke verschillen die optreden wanneer gewisseld werd tussen de KSA 100 S en de KSA 200 S. Na een eerste introductie-ronde ter referentie, waarbij al de vier uitgekozen tracks gespeeld werden over de combinatie rond de KSA 200 S, werd de KSA-200 S aangesloten.

Overigens was het voor de aanwezigen haast onmogelijk om op grond van wat we hoorden, definitieve uitspraken te doen over de verschillen tussen de conventionele 100 versie en de S-editie. Vermeende verbeteringen die we meenden te horen door de toepassing van het bovenbeschreven 'sustained plateau biasing' moeten we derhalve als uitermate subjectief terzijde schuiven. Feit was in ieder geval dat de prestatie op zich al van hoog niveau was. Wél duidelijk waren de verschillen die we hoorden bij beluistering van dezelfde muziek met de KSA 200 S (we praten dan ook over een eindversterker die f 6.500,- duurder is).

De Requiem-uitvoering op Har-

Beluisterde muziek

Wynton Marsalis Septet - Citi Movement - Sony 473055 2

Gilles/Requiem/Herreweghe
Harmonia Mundi France, HMC 901341

Eric Clapton - 24 Nights - Reprise 7599-26420-2

Ray Anderson - Every One Of Us - Gramavision (Dureco) R2 79471

Niet alleen als testmateriaal, maar vooral op muzikale gronden zijn al deze vier CD-titels bijzonder de moeite waard. Van harte aanbevolen!

dellijk werd al bij de beluistering van het Requiem duidelijk dat de ruimtesuggestie, die we constateerden én waardeerden bij de opstelling met de 100 S, hier echt aanwezig was. De imponerende trom-partij had nog meer power en ook het gehele beeld was breder.

De cello-partij in de Marsalis-opname had een prachtig laag en was fraai gekleurd. De betrokkenheid bij de opname over deze set werd met name manifest bij de voelbare spanning van de wegstervende cello.

Zoals kenners en bezitters van de Wilson Puppy's waarschijnlijk weten, heeft deze luidspreker een ietwat nadrukkelijk midlaag. Opvallend bij deze gehele laatste sessie met de 300 S was dat deze luidspre-

Samen met Simon Nabatov op piano, Ed Blackwell op drums en niemand minder dan Charlie Haden op 'acoustic bass' levert hij o het, nog vrij onbekende Gramavision-label, een dijk van een CD af. Genoten hebben we met name van het ruim 10 minuten durende stuk 'Muddy and Willie', waarin het viertal zonder ego-tripper beslag legt op je zintuigen en stemmingen. Na een prachtig laag doorlopende intro door Charlie Haden waarbij je de attack moeieloos kunt volgen, is het de beurt aan Anderson zelf.

Met felle uithalen trekt hij de luster naar zijn solo binnen, waarna hij je meeslept naar het diepste der diepen. Daar laat hij zijn instrument grommen als een gewonde leeuw en zuigen en borrelen als een zompig moeras. Enigszins opgelucht haal je dan ook weer adem wanneer de rest van het quartet wederom het thema inzet en Anderson zo weer omhoog trekt uit de onderste regio's van het trombone-bereik. Wanneer je in die mate in beslag genomen wordt door hetgeen je hoort, kan dat niet anders dan dat topmuziek hand in hand gaat top-apparaat. Een belevenis die geheel los staat van 'aardse' factoren als watt's, volts, herzen en floriijnen.

MUZIEK OVERSPOELT TECHNIEK

Opvallend is telkens weer dat het praten over de muziek de boventoon gaat voeren, wanneer we te maken hebben met top-apparaat. Waren we in de discussie tussen de 100 S en de 200 S nog druk bezig 'technisch' te luisteren, zo maande de 300 S (uiteraard in eendrachtige samenwerking met de rest van deze topset) ons op onzichtbare wijze tot genieten. Proberen we nog een vergelijk te maken, dan moeten we constateren dat de prestaties van de KSA 100 S binnen zijn context zeer opmerkelijk zijn en dat we met de 300 S haast niet meer over apparaat spreken, maar over pure muziek.

der aan ruimte-ervaring'. Een ander opvallend verschil was de constatering dat de 200 S het koor iets breder neerzet.

Het meest in het oog springende verschil

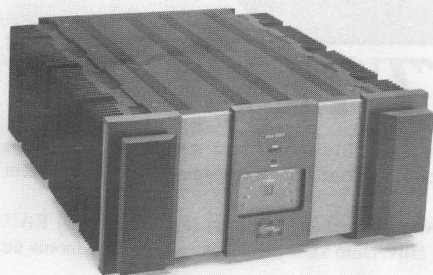
na beluistering van alle tracks was dat met de 200 S het laag en midden-laag duidelijk aan zeggingskracht wonnen.

DAN TOCH DE KSA 300 S

Uiteindelijk werd dan toch de KSA 300 S in stelling gebracht. Onmid-

Gebruikte apparatuur

Krell MD-20	f 14.000
Krell Reference 64	f 33.000
Krell KRC-2 vv	f 10.250
Krell KSA 100 S	f 13.500
Krell KSA 200 S	f 19.000
Krell KSA 300 S	f 22.500
MIT Proline Extended	f 3.780 / mtr set
MIT MA 750 CVT	f 6.525 / 2,5 mtr
Wilson Watt	f 20.500
Tiny Tott Puppy	f 15.500

Krell 300 S

monia Mundi France kende naar vergelijking een strakker laag en een betere positionering, ondanks een wat schommelend stereo-beeld. De prachtige trom-partij in deze uitvoering had ook meer body, waardoor de suggestie van fysieke aanwezigheid duidelijker werd.

De prachtige Marsalis track (nummer 1) verdient even een korte toelichting. Het sterk naar het werk van Charles Mingus verwijzende stuk is namelijk op twee duidelijk verschillende lokaties opgenomen. De cello-partij waarmee het stuk opent is een studio-opname en de zoemende stemmen die dit overnemen lijken wel in een grote zaal of kerk te zijn opgenomen.

Beluistering over de KSA 200 S vertoonde meer fundament, dat vertaald kan worden als een 'min-

